Doelen nieuwe aanbestedingswet worden nog niet behaald

Studie van adviesbureau Aeves
naar de eerste ervaringen met de AW2012

Bussum, februari 2014

Wim Nieland MSc MBA
Drs. Susan Schutjes

Doelen nieuwe aanbestedingswet AW2012 worden nog niet behaald

Per 1 april 2013 is de nieuwe aanbestedingswet (AW2012) in werking getreden. Daarmee is er veel veranderd rondom inkopen en aanbesteden in de publieke sector. Zo moeten aanbestedende diensten hun keuzes voor procedures en leveranciers voortaan beter te motiveren. Een andere belangrijke wijziging is dat EMVI-gunningscriteria (economisch meest voordelige inschrijving) verplicht zijn gesteld in plaats van het laagste prijs criterium. Het doel van deze wet is om mkb'ers betere kansen te bieden, doelmatiger in te kopen en administratieve lasten te verlagen.

Uit een onderzoek van Aeves in januari 2014 blijkt dat publiek inkopend Nederland die doelen niet terugziet in de praktijk. Er wordt evenveel gegund aan kleinere bedrijven en zzp'ers als voorheen, de doelmatigheid is niet toegenomen en senior inkopers zien hun administratieve belasting met gemiddeld 14% toenemen. De implementatie van de wet in de dagelijkse inkooppraktijk is wel geslaagd, aldus de deelnemers aan het onderzoek. Meer aandacht voor contractbeheer en contractmanagement blijft wenselijk.

In Figuur 1 staan de gemiddelde scores van de 232 respondenten op een schaal van één tot zes. De scores geven de mate aan, waarin het betreffende doel is behaald of de implementatie voltooid. Een score hoger dan drie is positief, een score van drie of lager is negatief.

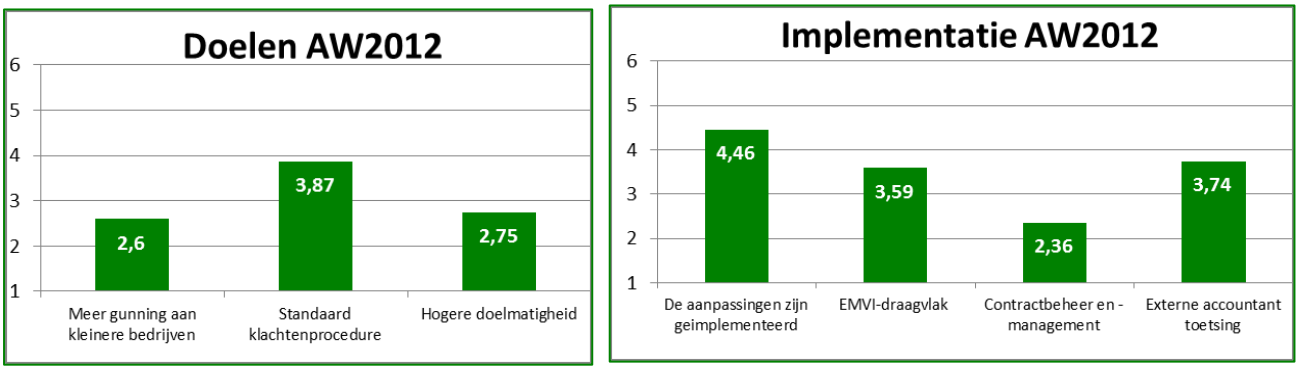

Figuur 1: Belangrijkste resultaten onderzoek ervaringen met AW2012

1. De doelstellingen van de nieuwe aanbestedingswet

De AW2012 past volgens de overheid de Europese regels zo goed mogelijk toe op de Nederlandse situatie. Bovendien heeft het Rijk een aantal ambitieuze doelstellingen geformuleerd, die het met de nieuwe wet wil behalen. De doelstellingen van de nieuwe aanbestedingswet zijn:

- Betere kansen bieden aan zelfstandigen zonder personeel en het midden- en kleinbedrijf om overheidsopdrachten binnen te halen;
- Verlaging van administratieve lasten;
- Betere besteding van belastinggeld;
- Eenvoudiger afhandeling van klachten;
- Meer concurrentie bij overheidsopdrachten;
- Betere naleving van de wet- en regelgeving.

Inmiddels heeft aanbestedend Nederland bijna één jaar ervaring met de nieuwe aanbestedingswet. In de wandelgangen wordt er veel gesproken over de effecten van de AW2012. Zowel in positieve als in negatieve zin. Aeves is op zoek gegaan naar het beeld van de professionele inkopers over de impact van de nieuwe wet op de aanbestedingspraktijk. In welke mate zorgt de AW2012 ervoor dat de belangrijkste doelstellingen ervan bereikt worden en hoe vordert de implementatie ervan? Om dit te toetsen, heeft Aeves in januari 2014 een onderzoek uitgevoerd. Alle inkopers in de publieke sector zijn uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen. In Bijlage 1 is de onderzoeksverantwoording opgenomen.

2. Resultaten doelstellingen

De vragen in het onderzoek gingen over de mate waarin de nieuwe aanbestedingswet de gestelde doelstellingen behaalt, en op de implementatie van de nieuwe wet in de praktijk. Hieronder staan eerst de resultaten beschreven, die betrekking hebben op de doelstellingen.

Doelstelling 1 – Meer opdrachten voor het mkb en zzp'ers

De eerste doelstelling die onderzocht is, stelt dat de nieuwe aanbestedingswet moet leiden tot het gunnen van meer opdrachten gegund aan kleinere ondernemingen.

Deze doelstelling wordt volgens slechts 22% van de deelnemende inkopers behaald. Zonder uitzondering zijn alle overheidssectoren hier negatief over: de gemiddelde score op deze vraag is 2,6 op een schaal van 1 tot 6. Inkopers bij gemeenten zijn het meest positief (26,5% positief). Inkoopmanagers zijn het minst positief van alle deelnemers (14% positief), en ook slechts 20% van de senior inkopers is positief over de gunning aan kleinere bedrijven.

De deelnemers twijfelen in de toelichting dan ook openlijk of de nieuwe aanbestedingswet er voor zorgt dat de deelnamedrempel daadwerkelijk is verlaagd. Kleinere ondernemingen zouden meer moeite hebben om de kwaliteitscriteria van EMVI goed onder woorden te kunnen brengen.

"De Aanbestedingswet heeft naar mijn mening nog niet geleid tot die 'Tsunami' van middelgrote en kleine bedrijven die gaan deelnemen aan EU aanbestedingen. Wellicht gaat dit nog komen."

Doelstelling 2 – Verminderen van de administratieve lasten

Een andere belangrijke doelstelling van de AW2012 is het verminderen van de administratieve lasten. Op de eerste plaats voor de inschrijver, maar uiteindelijk ook voor de aanbestedende diensten. Daarom is in het onderzoek gevraagd in welke mate de administratieve belasting van de organisatie op inkoopgebied is toe- of afgenomen, als gevolg van de nieuwe aanbestedingswet.

Bij 74% van de overheidsorganisaties is de administratieve belasting van de inkooporganisatie als gevolg van de AW2012 toegenomen. In 21% van de gevallen bedraagt deze toename zelfs meer dan 30%. Het is opmerkelijk dat van de inkoopbeleidsmakers 63% aangaf dat de belasting met 20% is gestegen; van de senior inkopers was dat 34,5%.

In slechts 6% van de organisaties is deze afgenomen, volgens de respondenten. Onderwijsorganisaties zijn er het drukste mee. Hun vraag naar inkoopcapaciteit is gemiddeld met 20% gestegen, terwijl de toename bij academische ziekenhuizen het kleinst is. Het documenteren en beargumenteren van de beslissingen vergroot de bureaucratie en wordt vaak als een "nutteloze administratieve lastenverzwaring" benoemd. Ook de begeleiding van onderhandse procedures zorgt voor flink meer werk. De verhoging van de drempelwaarden zou deze belasting kunnen verlagen.

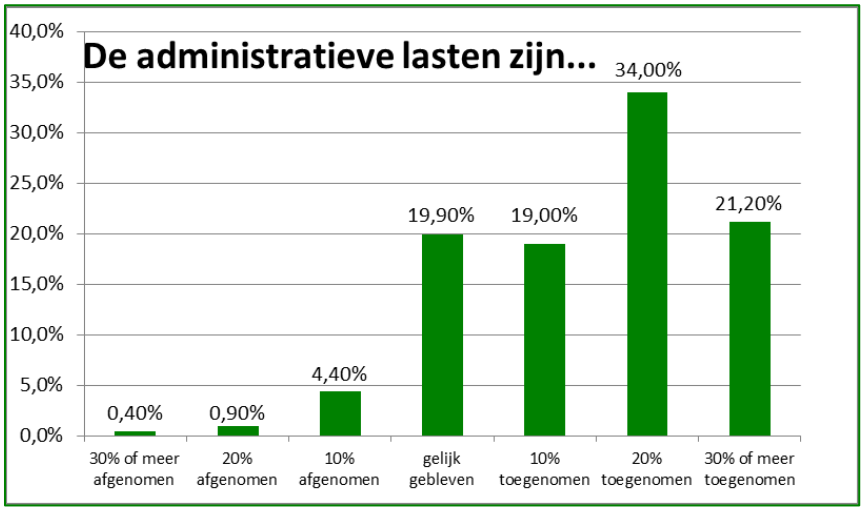

Figuur 2: Toename administratieve lasten door implementatie AW2012

Doelstelling 3 – Hogere doelmatigheid van inkoop en aanbestedingen

De nieuwe aanbestedingswet zou moeten leiden tot een betere besteding van belastinggeld dat met inkoop in overheidsorganisaties gemoeid is. In inkooptermen: de nieuwe wet heeft een hogere doelmatigheid van inkoop en aanbestedingen voor ogen.

Uit de antwoorden blijkt echter dat de AW2012 weinig positieve invloed heeft op de doelmatigheid bij inkoop en aanbestedingen. 72% van de overheidsorganisaties geeft aan dat er weinig tot geen doelmatigheidsverbeteringen zijn waar te nemen. Nutsbedrijven en provincies zijn het minst negatief (respectievelijk 50% en 60% negatief). Academische ziekenhuizen en zbo's zijn het meest negatief (75% en 82% negatief). Het valt op dat 75% van de grootste groep, senior inkopers, negatief gestemd is, terwijl dat bij de op-een-na grootste groep, de inkoopmanagers, 55% is.

"De nieuwe Aanbestedingswet schept gunstiger randvoorwaarden voor een doelmatiger sourcingproces en op meer kansen voor het MKB. (Markt-)kennis inbreng en inkoopkunde om in een project de juiste vertaalslag te maken beperken nog steeds het realiseren van echte innovaties. Verbeteringen komen pas bij meer ervaring en volwassenheid van de organisatie zowel aan opdrachtgever- als opdrachtnemerkant."

Doelstelling 4 – Eenvoudiger afhandeling van klachten

Met de instelling van simpelere procedures en een klachtencommissie zou de AW2012 moeten leiden tot een eenvoudigere afhandeling van klachten. In het onderzoek is gevraagd in hoeverre de eigen organisatie van de respondent beschikt over een standaard klachtenprocedure waarin klachten over aanbestedingsprocedures binnen een redelijke termijn kunnen worden behandeld.

Volgens de respondenten beschikt 60% van de organisaties inmiddels over een standaard interne klachtenprocedure zodat klachten binnen een redelijke termijn adequaat kunnen worden behandeld. Academische ziekenhuizen en waterschappen lopen daarin het meest achter, waar provincies het het beste voor elkaar hebben. De senior inkopers zijn hier positiever over dan de andere functionarissen (64%). De klachtenprocedure is een sprekend voorbeeld van de 'juridisering' van inkoop. Het nodigt inschrijvers bijna uit om bezwaar te maken. Nota's van Inlichtingen worden langer en langer, geven de respondenten in hun toelichting aan.

3. Resultaten implementatie

Hoe is de inpassing van de nieuwe wet- en regelgeving in de dagelijkse aanbestedingspraktijk verlopen? Hieronder staan de resultaten beschreven, die betrekking hebben op de implementatie van de AW2012.

Algemeen oordeel

Het gaat goed met de implementatie van de aanpassingen als gevolg van de AW2012. In 79% van de overheidsorganisatie zijn de nieuwe regels voldoende tot goed geïmplementeerd. Provincies lopen voorop, terwijl nutsbedrijven de achterblijvers zijn. Slechts een kwart van de gemeenten geeft aan dat de implementatie 100% is voltooid.

Draagvlak voor EMVI

Veel overheidsorganisaties zijn gewend om bij een aantal categorieën op basis van laagste prijs te gunnen. Dat heeft zowel financiële als procedurele voordelen. Het leidt immers tot lagere kosten en snellere procedures. Aan de andere kant is daarmee niet gezegd dat ook de beste leverancier wordt gekozen. Vandaar dat in de nieuwe aanbestedingswet is opgenomen dat EMVI-criteria voortaan verplicht zijn. Maar hoe reageren de budgethouders die de laagste prijs gewend waren, op deze wijziging?

Bij de helft (49%) van de overheidsorganisaties en senior inkopers (53%) verloopt de afschaffing van ‘laagste prijs’ en de introductie van ‘EMVI’ zonder al te veel problemen. Van oudsher werden de nodige aanbestedingen op ‘laagste prijs’ werden gegund. De inkopers moeten in het kader van de nieuwe wet draagvlak verkrijgen voor EMVI en het opstellen van goede kwalitatieve gunningscriteria.

Dit is met name bij provincies en onderwijsorganisaties relatief goed geregeld. Gemeenten hebben hier nog de langste weg te gaan. Veel aanbestedende diensten houden er wel een uitgesproken mening negatieve op na. “EMVI werkt niet bij Werken” is veelgehoorde kritiek. De inschrijver met de beste offerteschrijver in dienst wint de opdracht, in plaats van de beste inschrijver.

“De signalen van de aannemers zijn dat EMVI te weinig toevoegt bij de werken. De inschrijving kost teveel tijd en dus geld. Veel - vooral kleine - aannemers zien af van aanbestedingen met EMVI. Het doel van de nieuwe aanbestedingswet om kleinere aannemers meer kans te geven schiet zijn doel bij standaard werken binnen de GWW voorbij.”

Contractbeheer en contractmanagement

De belangrijkste voordelen van een nieuw contract worden alleen behaald als de processen van contractbeheer en contractmanagement goed op orde zijn.

Met de invoering van contractbeheer en contractmanagement gaat het nog niet goed. Gemiddeld wordt dit onderwerp met een dikke onvoldoende beoordeeld. De Rijksoverheid is er het verst mee, terwijl er bij de nutsbedrijven de grootste ruimte voor verbetering te zien is. Het onderwerp contractbeheer en contractmanagement is van alle AW2012 gerelateerde aspecten tot op heden het meest onderbelicht gebleven. 80% geeft de eigen organisatie een onvoldoende voor dit thema.

Toezicht op toepassing

Bij publieke organisaties geeft een externe accountant jaarlijks een beeld van de rechtmatigheid bij het toepassen van de aanbestedingswetgeving.

Volgens de respondenten lukt het de externe accountant om in 53% van de gevallen een correct en volledig beeld te verschaffen van de rechtmatigheid bij het toepassen van de aanbestedingswetgeving. Zbo's en Rijksoverheidsorganisaties zijn het meest positief over het vakmanschap van de accountant. Waterschappen huren slechts enkele vakkundige rekenmeesters in, die, zo nodig, de vinger op de zere plek kunnen leggen. Slechts 14% geeft aan dat hun accountant het helemaal bij het rechte eind heeft. Een veelgehoorde opmerking is dat de accountant niet goed op de hoogte is van de wet- en regelgeving. Daardoor kan de accountant ook geen objectieve en correcte weergave doen van de doelmatigheid van de aanbestedingen.

"De kennis bij de externe accountant behoeft nog de nodige aandacht. De accountant is veelal niet of niet voldoende op de hoogte van wet/regelgeving m.b.t. inkopen en aanbesteden. Juist bij accountants die voor kleinere gemeenten werken (waar inkoop niet heel erg hoog op de agenda staat) merk ik dat dit onvoldoende wordt belicht. Er wordt met regelmaat (onbewust) onjuist gehandeld in relatie tot de Aanbestedingswet 2012."

4. Conclusies en aanbevelingen

De ervaringen van aanbestedend Nederland met de nieuwe aanbestedingswet AW2012 zijn wisselend. De implementatie van de wet is soepel verlopen: de inkopers hebben de regels goed kunnen implementeren en een klachtenprocedure ingesteld. Ook weten zij hun budgethouders ervan te overtuigen, dat het toepassen van EMVI-criteria voor veel opdrachten een goed idee is. Het baart echter zorgen dat de doelstellingen van de wet nog nauwelijks bereikt worden.

Inkopers in de publieke sector zijn ronduit negatief over de mogelijkheid om meer opdrachten aan het mkb en zzp'ers te gunnen. Ook leidt de AW2012 volgens hen alleen maar tot meer administratieve belasting van de aanbestedende en inschrijvende organisaties en meer juridische procedures. Dat er nauwelijks doelmatigheidsverbeteringen zichtbaar zijn, heeft te maken met het ontbreken van goede informatie als gevolg van contractbeheer en contractmanagement. Daarmee lijkt het erop dat de AW2012 de gestelde doelen nog niet behaalt.

Betrek het mkb

Uit de resultaten en opmerkingen kan direct een aantal aanbevelingen worden afgeleid, om de gestelde doelen alsnog te behalen. Overheidsorganisaties kunnen bijvoorbeeld bij elkaar te rade gaan voor het verhogen van de mkb-betrokkenheid. Zo werkt de Gemeente Utrecht hier actief aan, door het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten. Inmiddels hebben zij voor meer dan 300 mkb-ers zo de barrière om in te schrijven verlaagd. Hopelijk zorgt dit ervoor, dat er betere kansen ontstaan voor zelfstandigen zonder personeel en het midden- en kleinbedrijf om overheidsopdrachten binnen te halen. Daarmee wordt ook het doel van een meer concurrentie bereikt.

Verminder de administratieve belasting

De toegenomen administratieve belasting is een belangrijk ongewenst neveneffect van de AW2012. Het werken met EMVI-criteria is per definitie administratief belastender dan het gebruik van een laagste prijs-criterium. Het gebruik maken van EMVI zou wel moeten zorgen voor de inkoop van kwalitatief betere producten en diensten. Aan de andere kant lijkt EMVI minder geschikt voor alle diensten, leveringen en werken. De Aanbestedingswet biedt inkopers hiervoor al de nodige ruimte. Vanuit het principe *comply or explain* kunnen aanbestedende diensten gemotiveerd afwijken van het gebruik van EMVI. Inkopers zouden vaker moeten kiezen voor *explain* in plaats van voor *comply*. Dat verlaagt de administratieve belasting en verhoogt de acceptatie door de budgethouders. Bovendien draagt de keuze tussen EMVI en laagste prijs-criterium bij aan een doelmatige inkoop, en dus een betere besteding van belastinggeld.

De nieuwe aanbestedingsrichtlijn die onlangs door het Europese Parlement is goedgekeurd, ondersteunt deze werkwijze. Aan de ene kant wordt de administratieve belasting verhoogd, omdat zogenaamde 2B-diensten (deels) ook aanbesteed moeten worden. Aan de andere kant mag volgens de nieuwe richtlijn de ruimte die de Aanbestedingswet 2012 is gecreëerd voor *comply or explain*, blijven bestaan.

Ook onder de aanbestedingsdrempel is het goed mogelijk om de administratieve belasting te beperken. Aanbestedende diensten kunnen daarvoor kijken naar hun eigen inkoopbeleid. Die kan door het instellen van lage drempelbedragen de oorzaak zijn van hogere administratieve belasting. Het risico van het opvragen van slechts één offerte is een hogere prijs voor het product of de dienst. Tot welk bedrag weegt dat risico op tegen de tijdswinst voor de inkoper? Met een goede inkoopprocesanalyse is hier een prima berekening voor te maken.

Breng de procedures op orde

Overheidsorganisaties hebben de klachtenafhandeling goed op orde. Gemeentes, waterschappen en met name academische ziekenhuizen mogen nog vaart maken met de instelling van klachtencommissies. Verder blijkt uit dit onderzoek dat inkopers die de budgethouder opzoeken, een beter draagvlak bij hen weten te creëren voor EMVI dan inkopers die dat niet doen. Het nut van inkoopaccountmanagement is dus weer naar voren gekomen.

Zorg voor goede controle en contractmanagement

Het is aan te bevelen om bij de inhuur van accountantsdiensten, de kennis van aanbestedingsrichtlijnen zwaarder mee te wegen. Dat geeft de accountant meer toegevoegde waarde. Bovendien zal dit de betere naleving van wet- en regelgeving bevorderen. Tot besluit kunnen goed contractbeheer en goed contractmanagement bijdragen aan het verlagen van de besparingsdruk bij overheidsorganisaties. Alleen dan kunnen de geprognotiseerde besparingen ook daadwerkelijk behaald worden!

Over de auteurs

Wim Nieland MSc MBA is Directeur publiek en drs. Susan Schutjes Projectmedewerker bij adviesbureau Aeves.

Over Aeves

Aeves adviseert sinds 2011 opdrachtgevers uit de overheid, industrie, commerciële dienstverlening en zorg. Aeves verbetert uw (commerciële) bedrijfsprocessen (inkoop, sales en marketing) door procesoptimalisatie, herinrichting, betere inzet van mensen, middelen en een optimale afstemming tussen interne en externe partijen (leveranciers en klanten). Samen met u identificeren en implementeren wij structureel verbeterende maatregelen. Aeves maakt niet alleen plannen, maar helpt daadwerkelijk bij de volledige uitvoering en blijft tot de maatregelen aantoonbaar resultaat opleveren. Aeves is opgericht door zeer ervaren consultants uit commerciële vakgebieden met een enorm netwerk die allen hun sporen verdiend hebben.

Contactgegevens Aeves

Brinklaan 34, Bussum
Postbus 1195, 1400 BD Bussum
Telefoon: 035-8874788

Informatie: info@aeves.com
Website: www.aeves.com

Bijlage 1: Onderzoeksverantwoording

Doelstelling

In januari 2014 heeft Aeves een vragenlijst opgesteld om de ervaringen van aanbestedend Nederland te inventariseren. De vragenlijst bevatte elf vragen, gericht op zowel de belangrijkste doelstellingen van de wet als op de implementatie ervan in de praktijk. Daarbij is de doelstelling "meer concurrentie bij overheidsopdrachten" meegenomen in de doelstelling "meer kansen voor het mkb en zzp'ers". De doelstelling "betere naleving van de wet- en regelgeving" is niet expliciet gemeten. Daartoe is de implementatie van de richtlijn nog te kort geleden. Wel is in dit kader in het onderzoek gevraagd naar de effectiviteit van de accountantscontrole, die hierop toeziet.

Vormgeving en verspreiding

Tien vragen waren in multiple choice-vorm, veelal met een zespunts Likertschaal, lopend van volledig mee oneens (1) naar volledig mee eens (6). Het omslagpunt van oneens naar eens (of van negatief naar positief) heeft Aeves op 3 gesteld. De laatste vraag was een open vraag, die de respondent de mogelijkheid gaf om zijn antwoorden toe te lichten. De hele vragenlijst is in bijlage 2 weergegeven.

Via diverse online mediakanalen als LinkedIn en Twitter heeft Aeves inkopers uitgenodigd om de vragenlijst in te vullen. De vragenlijst is ook via NEVI, PIANOo, Inkopers-café, gemeente.nu en Facto Magazine bij hen onder de aandacht gebracht.

Respondenten

In de periode van 7 tot en met 20 januari 2014 vulden 240 respondenten de vragenlijst in. De antwoorden van acht commerciële bidmanagers zijn uit de resultaten verwijderd, aangezien zij de andere kant van het aanbesteden vertegenwoordigen.

In Figuur 3 staat de verdeling van de resterende 232 respondenten over de verschillende organisaties weergegeven. Meer dan de helft van de respondenten werkt bij een gemeente, gevolgd door de Rijksoverheid (bijna tien procent). De vragenlijst heeft bovendien de gewenste doelgroep bereikt: twee derde bekleedt de functie van Senior Inkoper of Aanbestedingsexpert, gevolgd door inkoopmanager (zestien procent).

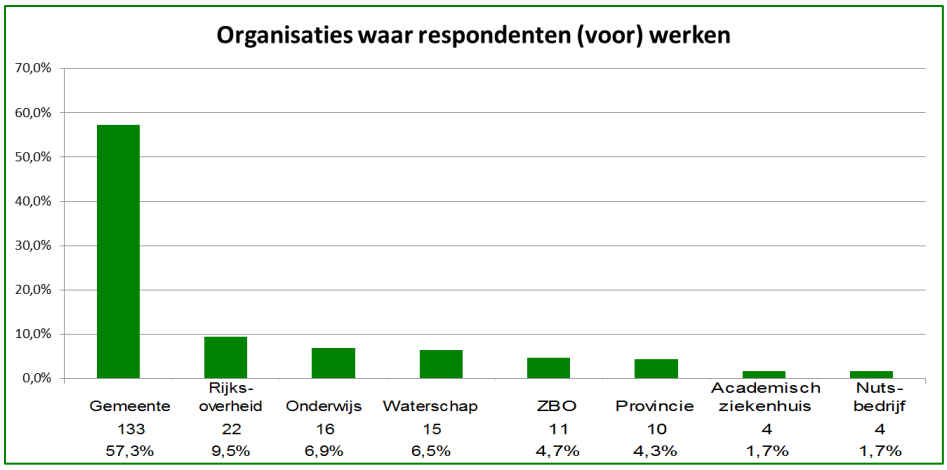

Figuur 3: Verdeling van respondenten over verschillende organisaties

Analyse

De resultaten zijn geanalyseerd op de gemiddelde totaalscore, de percentages negatief (score 1, 2 en 3) en positief (4, 5 en 6) en de verdeling van de antwoorden over de verschillende soorten organisaties. In bijlage 3 staat een totaaltabel met de gemiddelde score per vraag.

Bijlage 2: Vragenlijst: Eerste bevindingen nieuwe aanbestedingswet (AW2012)

Geachte deelnemer,

In 2013 is er door de invoering van de nieuwe aanbestedingswet (AW2012) veel veranderd rondom inkopen en aanbesteden in de publieke sector.

De doelstellingen van de nieuwe aanbestedingswet zijn:
- Meer concurrentie bij overheidsopdrachten;
- Verlaging van administratieve lasten;
- Betere naleving van de wet en regelgeving;
- Betere besteding van belastinggeld;
- Eenvoudiger afhandeling van klachten.

Inmiddels heeft aanbestedend Nederland driekwart jaar ervaring met de nieuwe aanbestedingswet. In de wandelgangen wordt er veel gesproken over de effecten van de nieuwe wet. Aeves wil breed onderzoeken in welke mate de aanbestedingswet ervoor zorgt dat de doelstellingen ervan bereikt worden, en de implementatie vordert. We vinden het belangrijk om hiervoor u als ervaringsdeskundige te raadplegen.

Daarom stellen we het erg op prijs als u de volgende korte vragenlijst in wilt vullen. De lijst bestaat uit elf vragen; het invullen ervan duurt twee à drie minuten. Met de anonieme antwoorden zal Aeves een beeld verschaffen van de impact op aanbestedende diensten van de veranderde wetgeving. Dit beeld zullen we in februari openbaar publiceren.

Uw antwoorden zijn erg waardevol. Wij danken u daarom bij voorbaat voor uw deelname aan deze enquête.

Met vriendelijke groet,

Wim Nieland
Directeur Publiek
Aeves

Vragenlijst: Eerste bevindingen nieuwe aanbestedingswet

1. Met welke omschrijving komt uw functie het beste overeen?

Inkoopmanager / Teamleider inkoop
Senior inkoper / Aanbestedingsexpert
Inkoopbeleidsmaker
Contractbeheerder
Contractmanager
Financiële functie
Anders, namelijk…

2. Ik werk bij / voor een….

Rijksoverheidsorganisatie
Gemeente
Provincie
Waterschap
ZBO
Academisch ziekenhuis
Nutsbedrijf
Onderwijsorganisatie
Anders, namelijk…

3. Geef aan in welke mate u het eens bent met de volgende stelling.
(1 = volledig mee oneens, 6 = volledig mee eens)

De aanpassingen als gevolg van de nieuwe aanbestedingswet en de Gids proportionaliteit van april 2012 zijn in mijn organisatie volledig geïmplementeerd.

4. Geef aan in welke mate u het eens bent met de volgende stelling.
(1 = volledig mee oneens, 6 = volledig mee eens)

Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe aanbestedingswet worden er in mijn organisatie meer opdrachten gegund aan kleinere bedrijven.

5. Geef aan in welke mate u het eens bent met de volgende stelling.
(1 = volledig mee oneens, 6 = volledig mee eens)

Het verkrijgen van draagvlak voor het toepassen van EMVI-criteria in aanbestedingen die voorheen op basis van laagste prijs werden gegund, verloopt soepel in mijn organisatie.

6. Geef aan in welke mate u het eens bent met de volgende stelling.
(1 = volledig mee oneens, 6 = volledig mee eens)

Mijn organisatie beschikt over een standaard klachtenprocedure waarin klachten over aanbestedingsprocedures binnen een redelijke termijn worden behandeld.

7. Geef uw inschatting voor uw organisatie.

De administratieve belasting van mijn organisatie op inkoopgebied als gevolg van de nieuwe aanbestedingswet is…

30% of meer afgenomen
20% afgenomen
10% afgenomen
gelijk gebleven
10% toegenomen
20% toegenomen
30% of meer toegenomen

8. Geef aan in welke mate u het eens bent met de volgende stelling.
(1 = volledig mee oneens, 6 = volledig mee eens)

Het contractbeheer en contractmanagement binnen mijn organisatie is getoetst aan Richtsnoer 98 en waar nodig aangepast.

9. Geef aan in welke mate u het eens bent met de volgende stelling.
(1 = volledig mee oneens, 6 = volledig mee eens)

De nieuwe aanbestedingswet AW2012 leidt in mijn organisatie tot een hogere doelmatigheid bij inkoop en aanbestedingen.

10. Geef aan in welke mate u het eens bent met de volgende stelling.
(1 = volledig mee oneens, 6 = volledig mee eens)

De externe accountant verschaft jaarlijks een correct en volledig beeld van de rechtmatigheid bij het toepassen van de aanbestedingswetgeving van mijn organisatie.

11. Heeft u naar aanleiding van de AW2012 additionele opmerkingen?

Bijlage 3: Score per vraag

Hieronder staan de belangrijkste resultaten van het onderzoek in tabelvorm weergegeven.

Vraag 1: Functie

Niet alle respondenten hebben deze vraag ingevuld.

Functie	**Aantal**	**Percentage**
Senior Inkoper / Aanbestedingsexpert	120	65,6%
Inkoopmanager	29	15,8%
Inkoopbeleidsmaker	17	9,3%
Contractbeheerder	8	4,4%
Contractmanager	5	2,7%
Financiële functie	4	2,2%
Anders	48	26,2%
Totaal	**183**	100,0%

De categorie Anders bestaat vooral uit juridisch adviseurs (17%), inkoopadviseurs en inkoop coördinator (beiden 11%), adviseurs en projectleiders (beiden 9%).

Vraag 2: Organisatie

Organisatie	Aantal	Percentage
Gemeente	133	57,3%
Rijksoverheid	22	9,5%
Onderwijs	16	6,9%
Waterschap	15	6,5%
ZBO	11	4,7%
Provincie	10	4,3%
Academisch ziekenhuis	4	1,7%
Nutsbedrijf	4	1,7%
Anders	17	7,3%
Totaal	**232**	100,0%

De categorie Anders bestaat voornamelijk uit professionals die voor meerdere organisaties tegelijk werken (Rijk, gemeenten, onderwijs etc.; 36%), gevolgd door adviesbureaus 18%), en shared service centers van gemeenten en zzp'ers (beiden 12%).

Vraag 11

De reacties op de open vraag zijn gecategoriseerd. Daarbij kon een respondent meerdere reacties geven. Hieronder staat een overzicht van de categorieën.

Aanvullende opmerkingen respondenten	**Aantal**
EMVI is niet voor ieder bestek geschikt, m.n. niet voor de bouw	12
De AW2012 leidt tot meer bureaucratie	11
Geen toename van opdrachten voor het MKB; kleine bedrijven schrijven niet in	10
Het zal op termijn beter gaan	7
Administratieve lasten nemen toe door gebruik van EMVI criteria	6
Begeleiding van onderhandse aanbestedingen zorgt voor meer werk	6
Juridisering van aanbestedingen	6
De wet is niet volledig en juist	6
Er is niets veranderd sinds de invoering van de AW2012	6
Inschrijvers kunnen manipulatief inschrijven	5
Administratieve lasten nemen toe door motiveringsplicht	5
TenderNed moet beter en bekender worden	5
Klachtenprocedure is onduidelijk	4
Overig	4
Nieuwe wet is een verbetering	3
Deze evaluatie komt te vroeg	3

Vraag 3 tot en met 10 – per organisatievorm

Voor vraag 3 tot en met 10 staat de gemiddelde totaalscore op de zespuntsschaal weergegeven, gevolgd door het percentage respondenten per organisatievorm, dat een 4, 5 of 6 scoorde (eens). De hoogste score staat in het groen, de laagste score in het rood. Vraag 7 had een andere schaal: van 30% minder tot 30% meer administratieve belasting. Daar is per organisatievorm de modus weergegeven. De organisatievormen zijn aflopend gesorteerd in aantal respondenten.

Vraag		Gem. totaal score	Gemeente (n=132)	Rijk (n=22)	Onderwijs (n=15)	Waterschap (n=15)	ZBO (n=11)	Provincie (n=10)	Academisch Zkh (n=4)	Nuts-bedrijf (n=4)
3	De aanpassingen als gevolg van de nieuwe aanbestedingswet en de Gids proportionaliteit van april 2013 zijn in mijn organisatie volledig geïmplementeerd.	4,46	81,1%	77,3%	73,3%	73,3%	81,8%	100,0%	75,0%	75,0%
4	Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe aanbestedingswet worden er in mijn organisatie meer opdrachten gegund aan kleinere bedrijven.	2,60	26,5%	13,6%	6,3%	13,3%	36,4%	30,0%	0,0%	0,0%
5	Het verkrijgen van draagvlak voor het toepassen van EMVI-criteria in aanbestedingen die voorheen op basis van laagste prijs werden gegund, verloopt soepel in mijn organisatie.	3,59	38,2%	76,2%	75,0%	40,0%	60,0%	90,0%	25,0%	75,0%
6	Mijn organisatie beschikt over een standaard klachtenprocedure waarin klachten over aanbestedingsprocedures binnen een redelijke termijn worden behandeld.	3,87	53,8%	77,3%	56,3%	53,3%	72,7%	100,0%	5,0%	75,0%
7	De administratieve belasting van mijn organisatie op inkoopgebied als gevolg van de nieuwe aanbestedingswet is...	gemiddeld +14,3% toename	20% toename: 33,3%	20% toename: 40,9%	10% toename: 40%	20% toename: 46,7%	Gelijk: 36,4%	20% toename: 46,7%	Gelijk: 25,0%	10% toename: 25%
8	Het contractbeheer en contractmanagement binnen mijn organisatie is getoetst aan Richtsnoer 55 en waar nodig aangepast.	2,36	18,3%	40,9%	25,0%	20,0%	10,0%	30,0%	0,0%	0,0%
9	De nieuwe aanbestedingswet AW2012 leidt in mijn organisatie tot een hogere doelmatigheid bij inkoop en aanbestedingen.	2,75	26,9%	31,2%	37,5%	33,3%	18,2%	40,0%	25,0%	50,0%
10	De externe accountant verschaft jaarlijks een correct en volledig beeld van de rechtmatigheid bij het toepassen van de aanbestedingswetgeving van mijn organisatie.	3,74	56,8%	61,9%	50,0%	40,0%	50,0%	55,6%	25,0%	25,0%

Groen: hoogste score van alle organisatievormen op deze vraag

Rood: laagste score van alle organisatievormen op deze vraag

Vraag 3 tot en met 10 – per functie van respondent

Voor vraag 3 tot en met 10 staat hieronder de gemiddelde totaalscore op de zespuntsschaal weergegeven, gevolgd door het percentage respondenten per functie, dat een 4, 5 of 6 scoorde (eens). De hoogste score staat in het groen weergegeven, de laagste score in het rood. Vraag 7 had een andere schaal: van 30% minder tot 30% meer administratieve belasting. Daar is per organisatievorm de modus weergegeven. De organisatievorm zijn aflopend gesorteerd in aantal respondenten.

Vraag		Gem. totaal score	Senior Inkoper (n=120)	Inkoop-manager (n=29)	Inkoopbe-leidsma-ker (n=17)	Contract-beheerder (n=8)	Contract-manager (n=5)	Financiële functie (n=4)
3	De aanpassingen als gevolg van de nieuwe aanbestedingswet en de Gids proportionaliteit van april 2013 zijn in mijn organisatie volledig geïmplementeerd.	4,46	92,9%	75,8%	89,0%	75,0%	80,0%	75,0%
4	Sinds de inwerkingtreding van de nieuwe aanbestedingswet worden er in mijn organisatie meer opdrachten gegund aan kleinere bedrijven.	2,60	14,0%	20,0%	25,0%	25,0%	40,0%	50,0%
5	Het verkrijgen van draagvlak voor het toepassen van EMVI-criteria in aanbestedingen die voorheen op basis van laagste prijs werden gegund, verloopt soepel in mijn organisatie.	3,59	52,0%	53,0%	59,0%	38,0%	40,0%	100,0%
6	Mijn organisatie beschikt over een standaard klachtenprocedure waarin klachten over aanbestedingsprocedures binnen een redelijke termijn worden behandeld.	3,87	56,0%	64,0%	59,0%	63,0%	60,0%	100,0%
7	De administratieve belasting van mijn organisatie op inkoopgebied als gevolg van de nieuwe aanbestedingswet is...	gemiddeld +14,3% toename	20% toename: 39,3%	20% toename: 34,5%	20% toename: 62,5%	20% toename: 42,9%	Gelijk: 80,0%	10% toename: 50,0%
8	Het contractbeheer en contractmanagement binnen mijn organisatie is getoetst aan Richtsnoer 55 en waar nodig aangepast.	2,36	25,0%	15,0%	18,0%	38,0%	33,3%	50,0%
9	De nieuwe aanbestedingswet AW2012 leidt in mijn organisatie tot een hogere doelmatigheid bij inkoop en aanbestedingen.	2,75	45,0%	25,0%	13,0%	13,0%	0,0%	75,0%
10	De externe accountant verschaft jaarlijks een correct en volledig beeld van de rechtmatigheid bij het toepassen van de aanbestedingswetgeving van mijn organisatie.	3,74	68,0%	50,0%	53,0%	43,0%	60,0%	75,0%

Groen: hoogste score van alle functiesoorten op deze vraag
Rood: laagste score van alle functiesoorten op deze vraag